

Metodické usmernenie č. MF/008479/2019-352 k účtovaniu procesu oddĺženia nemocníc

Rozpočtové organizácie, príspevkové organizácie, obce a vyššie územné celky vedú účtovníctvo v zmysle zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov a na základe Opatrenia MF SR č. 16786/2007-31, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovej osnove pre rozpočtové organizácie, príspevkové organizácie, štátne fondy, obce a vyššie územné celky v znení neskorších predpisov (ďalej len „Opatrenie“).

Toto metodické usmernenie sa vydáva na zabezpečenie jednotného postupu účtovania procesu oddĺženia poskytovateľov zdravotnej starostlivosti. V procese oddĺženia sa v zmysle materiálu „Konceptia oddĺženia nemocníc“ uplatňujú osobitné prístupy podľa typu veriteľov – Sociálna poisťovňa, Národná transfúzna služba a ostatní veritelia.

1. Postup účtovania procesu oddĺženia vo vzťahu k ostatným veriteľom

Základným dokumentom v procese oddĺženia nemocníc vo vzťahu k ostatným veriteľom je podpísaná Dohoda o novácii záväzku a Dohoda o pristúpení k záväzku v zmysle ustanovení § 533 a § 570 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov. Dohodou o pristúpení k záväzku sa veriteľ, pôvodný dlžník a pristupujúci dlžník dohodli, že pristupujúci dlžník sa stal dlžníkom veriteľa popri pôvodnom dlžníkovi. Tým však záväzok u pôvodného dlžníka nezaniká. K zániku záväzku dochádza až vtedy, keď pristupujúci dlžník uhradí záväzok pôvodného dlžníka veriteľovi.

Z hľadiska účtovníctva, uzavretím Dohody o pristúpení k záväzku, pôvodný dlžník naďalej účtuje vo svojom účtovníctve o predmetnom záväzku a prípadnom príslušenstve k záväzku (napr. úroky z omeškania). Pristupujúci dlžník, momentom podpísania Dohody o pristúpení k záväzku zaúčtuje záväzok na podsúvahovom účte a to až do zaplatenia záväzku za pôvodného dlžníka veriteľovi. Pristupujúci dlžník zaúčtuje úhradu záväzku na ľarchu účtu 548 – Ostatné náklady na prevádzkovú činnosť a v prospech účtu 221 – Bežný účet.

Dohodou o novácii záväzku sa veriteľ a pôvodný dlžník dohodnú, že pôvodný záväzok je nahradený záväzkom novým, ktorý je stanovený percentuálnou čiastkou pôvodnej istiny alebo pevnou sumou. Tým pôvodný záväzok zaniká a vzniká nový záväzok. Dohodnutý diskont z pôvodného záväzku sa účtuje v prospech účtu 648 – Ostatné výnosy z prevádzkovej činnosti a na ľarchu záväzkového účtu voči veriteľovi.

Pre lepšiu názornosť uvádzame základnú schému účtovania Dohody o novácii záväzku a Dohody o pristúpení k záväzku, kde pôvodným dlžníkom je nemocnica a pristupujúcim dlžníkom je Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky, ktoré zastupuje dlžníka v procese oddĺženia na základe mandátnej zmluvy za odmenu 1,- eur.

Príklad účtovania:

Záväzok nemocnice voči veriteľom je vo výške 100 eur. Zmluvná pokuta z dôvodu neuhradenia záväzku je vo výške 2 eur. Dohodou o novácii záväzku veriteľ požaduje uhradiť 95% z hodnoty pôvodnej istiny. Príslušenstvo sa nebude uhrádzať.

Účtovanie v nemocnici (pôvodný dlžník):

Popis účtovného prípadu	Suma	MD	D
Minulé účtovné obdobia:			
Zaúčtovanie záväzkov voči veriteľom	100	5.., 0.., 1..	321AU
Predpis zmluvnej pokuty	2	544	321AU
Účtovanie procesu oddĺženia:			
Zaúčtovanie Dohody o novácii záväzku – zaúčtovanie diskontu	5	321AU	648A1
Preúčtovanie záväzku po novácii	95	321AU	321AU
Zúčtovanie odpusteného príslušenstva do výnosov na základe Dohody o novácii dlhu	2	321AU	648A2
Úhrada istiny Ministerstvom zdravotníctva Slovenskej republiky	95	321AU	648A3*
Predpis účtovania mandátnej zmluvy uzavretej s MZ SR	1	518**	321
Úhrada mandátnej zmluvy (uhrádza nemocnica zo svojich prostriedkov)	1	321	221

*Účet 648A3 bude v konsolidačnom balíku vykázaný voči MZ SR

**Účet 518 bude v konsolidačnom balíku v analytike iné služby vykázaný voči MZ SR

Účtovanie u prístupujúceho dlžníka (MZ SR):

Popis účtovného prípadu	Suma	MD	D
Príjem finančných prostriedkov v rámci procesu oddĺženia	95	221	359
Podpísanie dohody o prístupení k záväzku a dohody o novácii záväzku vrátane príslušenstva	95	Podsúvahový účet	Podsúvahový účet
Úhrada záväzku veriteľovi	95	548*	221
Zúčtovanie prijatého transferu do výnosov	95	359	681
Predpis účtovania pohľadávky z mandátnej zmluvy uzavretej s veriteľom	1	316	648

* Účet 548 bude v konsolidačnom balíku vykázaný voči nemocniciam

2. Účtovanie procesu oddĺženia vo vzťahu k Sociálnej poisťovni

Pohľadávky Sociálnej poisťovne voči nemocniciam vo výške neuhradeného poistného (istiny) a neuhradených úrokov z omeškania vzniknutých z nezaplateného poistného do 31.12.2016 budú na základe Zmluvy o postúpení pohľadávok v súlade s § 293eaa zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov postúpené na obchodnú spoločnosť Debitum a.s. so 100%-nou majetkovou účasťou štátu. Následne obchodná spoločnosť Debitum a.s. ako veriteľ, uzavrie s jednotlivými nemocnicami Dohodu o odpustení dlhu, ktorou sa odpúšťa dlh voči dlžníkovi z titulu neuhradeného poistného a Dohodu o odpustení dlhu, ktorou sa odpúšťa dlh z titulu neuhradeného penále z omeškania.

Účtovanie v nemocnici:

Popis účtovného prípadu	Suma	MD	D
Účtovanie v minulých účtovných obdobiach:			
Pôvodný záväzok voči Sociálnej poisťovni	100	331,524	336
Predpísané penále zo strany Sociálnej poisťovne	10	544	336
Účtovanie procesu oddĺženia:			
Oznámenie o postúpení pohľadávky Sociálnej poisťovne vo výške vyrúbeného a neuhradeného penále na obchodnú spoločnosť Debitum a.s.	10	336	379
Oznámenie o postúpení pohľadávky Sociálnej poisťovne vo výške neuhradeného poistného na obchodnú spoločnosť Debitum a.s.	100	336	379
Uzavretá dohoda o odpustení dlhu vo výške neuhradeného penále medzi spoločnosťou Debitum a.s. a nemocnicami	10	379	648
Uzavretá dohoda o odpustení dlhu vo výške neuhradeného poistného medzi spoločnosťou Debitum a.s. a nemocnicami	100	379	648

3. Účtovanie procesu oddĺženia v Národnej transfúznej službe Slovenskej republiky vo vzťahu k ostatným veriteľom

V zmysle Konceptie oddĺženia zdravotníckych zariadení bude Národnej transfúznej službe SR poskytnutá návratná finančná výpomoc, ktorú použije na úhradu svojich záväzkov. Národná transfúzna spoločnosť bude prijatú návratnú finančnú výpomoc splácať z úhrad od nemocníc. O poskytnutí návratnej finančnej výpomoci je uzavretá Zmluva o návratnej finančnej výpomoci medzi Ministerstvom financií Slovenskej republiky ako správcom štátnych finančných aktív, Ministerstvom zdravotníctva Slovenskej republiky ako veriteľom a Národnou transfúznou službou SR ako dlžníkom. V zmysle spomínanej zmluvy Ministerstvo financií Slovenskej republiky uvoľní finančné prostriedky na poskytnutie návratnej finančnej výpomoci na účet Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky, ktoré poukáže uvedené finančné prostriedky na osobitný účet dlžníka zriadený na tento účel v Štátnej pokladnici.

Účtovanie v Národnej transfúznej službe Slovenskej republiky:

Popis účtovného prípadu	Suma	MD	D
Účtovanie v minulých účtovných obdobiach:			
Záväzky voči rôznym veriteľom (okrem Sociálnej poisťovne)	1000	5...,0...,1..	321
Účtovanie procesu oddĺženia:			
Príjem finančnej výpomoci na osobitný účet	1000	221	273
Úhrada záväzkov z poskytnutej finančnej výpomoci	1000	321	221

Príjem úhrad od dlžníkov (nemocníc)	1000	221	31x
Splatenie poskytnutej finančnej výpomoci Ministerstvu zdravotníctva Slovenskej republiky	1000	273	221

Účtovanie na Ministerstve zdravotníctva Slovenskej republiky:

Popis účtovného prípadu	Suma	MD	D
Príjem finančných prostriedkov od Ministerstva financií Slovenskej republiky	1000	221	359AU
Poskytnutie finančnej výpomoci Národnej transfúznej službe Slovenskej republiky	1000	271	221
Príjem splátky od Národnej transfúznej služby na účet v banke	1000	221	271
Prevod finančných prostriedkov Ministerstvu financií Slovenskej republiky	1000	359AU	221

4. Účtovanie procesu oddĺženia v Národnej transfúznej službe Slovenskej republiky vo vzťahu k Sociálnej poisťovni

Vo vzťahu k Sociálnej poisťovni je uzavretá Zmluva o postúpení pohľadávok medzi Sociálnou poisťovňou ako postupcom a obchodnou spoločnosťou Debitum a. s. ako postupníkom. V zmysle tejto zmluvy Sociálna poisťovňa postupuje pohľadávky na poistnom a pohľadávky na neuhradenom penále voči Národnej transfúznej službe na obchodnú spoločnosť Debitum a. s. za odplatu. Následne obchodná spoločnosť Debitum a. s. ako veriteľ, uzavrie s Národnou transfúznou službou Slovenskej republiky Dohodu o odpustení dlhu, ktorou sa odpúšťa dlh voči dlžníkovi z titulu neuhradeného poistného a Dohodu o odpustení dlhu, ktorou sa odpúšťa dlh z titulu neuhradeného penále z omeškania.

Účtovanie v Národnej transfúznej službe Slovenskej republiky:

Popis účtovného prípadu	Suma	MD	D
Účtovanie v minulých účtovných obdobiach:			
Pôvodný záväzok voči Sociálnej poisťovni	100	331,524	336
Predpísané penále zo strany Sociálnej poisťovne	10	544	336
Účtovanie procesu oddĺženia:			
Oznámenie o postúpení pohľadávky Sociálnej poisťovne vo výške vyrúbeného a neuhradeného penále na obchodnú spoločnosť Debitum a.s.	10	336	379
Oznámenie o postúpení pohľadávky Sociálnej poisťovne vo výške neuhradeného poistného na obchodnú spoločnosť Debitum a.s.	100	336	379
Uzavretá dohoda o odpustení dlhu vo výške neuhradeného penále medzi spoločnosťou Debitum a.s. a nemocnicami	10	379	648*
Uzavretá dohoda o odpustení dlhu vo výške neuhradeného poistného medzi spoločnosťou Debitum a.s. a nemocnicami	100	379	648*

*Účet 648 bude v konsolidačnom balíku vykázaný voči Debitum a.s.

Dátum: 22.1.2019

Vypracoval: Ing. Hvojníková Jana
samostatné oddelenie legislatívy a metodiky výkazníctva verejnej správy
tel.: 02/59 58 32 36

Schválil: Ing. Ladislav Zakhar, PhD.
vedúci samostatného oddelenia legislatívy a metodiky výkazníctva verejnej správy
tel.: 02/59 58 32 22

Ing. Miriam Majorová, PhD.
generálna riaditeľka sekcie legislatívy a súhrnného výkazníctva štátu